

Květnové výročí a nová Monografie

V tomto měsíci jsme si připomněli už 81. výročí konce druhé světové války a osvobození Československa. Ukončení temného období protektorátu v řadě měst a vesnic místní poštmistři (často sami filatelisté, nebo ve spolupráci s filatelisty) nebo i jiné osoby oslavili zhotovením neúředních přetisků na protektorátních známkách. Inspirací jim často byly „revoluční“ přetisky z října 1918. Lidé je vnímali jako výraz radosti z obnovené svobody, a tak si získaly značnou popularitu mezi sběrateli i nefilatelisty.

FRANTIŠEK BENEŠ

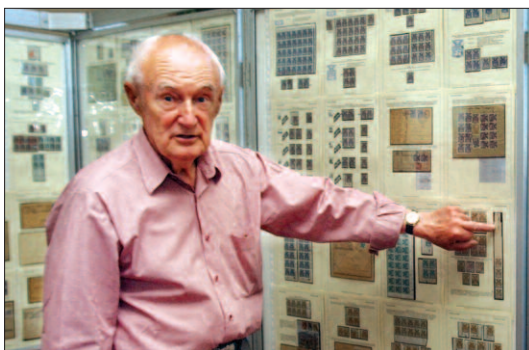
Otázkou však je dobovost těchto přetisků. Protektorátní známky brzy (15. 5.) přestaly platit, a tak řada jejich majitelů hledala způsob, jak je využít. Lákavou možností se zdálo svést se na vlně zájmu o „revoluční“ přetisky, které se začaly množit jako houby po dešti. S revolučností už samozřejmě neměly nic společného, protože je jejich výrobci nechávali zhotovit až dlouho po 15. květnu 1945 - a některé vznikají dodnes.

Ponechejme teď stranou známky s těmito přetisky vyskytující se jen jako poštovně neupotřebené, a podívejme se blíže na ty použité na celistvostech. Tady nám může být vítaným pomocníkem 18. díl Monografie, vydaný v loňském roce. Shrnuje totiž výsledky desítky let trvajícího studia autora, zaměřeného na nouzová poválečná poštovní razítka. Popisuje jejich podobu a zjištěnou dobu užívání, což je důležité při posuzování dobovosti zkoumaných celistvostí (zejména zda jejich razítka nejsou antedatovaná).

Důležitost zachycení pravdivých údajů, pokud možno z úředního zdroje, si už v polovině roku 1945 uvědomovali i sběratelé a filatelističtí obchodníci. Například Bedřich Steinic z pražské Malostranské filatelie rozeslal na velký počet místních národních výborů dotaz, zda v jejich obci vznikly přetisky na známkách:

Tyto informace se pokoušeli získat na úřadech a poštách i další obchodníci a filatelisté. Jak s těmi získanými naložili, se mi však nepodařilo zjistit. Není mi znám žádný soupis přetisků, zhotovených skutečně v prvních dnech po osvobození. Tématu věnovali pozornost i sběratelé dalších generací, ani jim se však otázka dobovosti přetisků nepodařilo zcela vyřešit.

V posledních dekadách se u nás touto tematikou nejvíce zabíral Karel Holoubek z Hradce Králové (1926 - 2020; letos na 6. 6. připadne sté výročí jeho narození).

O revolučních přetiscích vydal několik publikací, o té poslední jsme psali ve F1/2012 (obr. na protější straně).

Předsednictvou místního Národního výboru.

Ježto nám z řad sběratelů a filatelistických klubů docházejí neustálé dotazy, rozhodli jsme se vydati úplný přehled všech známek a přetisků, které byly vydány v době revoluční i porevoluční se svolením i bez svolení místního Národního výboru.

Dovolujeme si Vás zdvořile požádati, abyste nám zaslali připojený dotazník, ve kterém vyznačíte jaké známky byly v místě působnosti vydány.

Dovolujeme si Vás upozorniti, že tato akce není bez důležitosti a v době, kdy filatelie je jednou z důležitých položek národohospodářských a její význam kulturní je všemi uznáván, je vydání tohoto seznamu povinností k veřejnosti, neboť tak bude vyloučeno veškeré pokoutní obchodování a vyrábění přetisků na vlastní pěst.

Zašlete proto co nejdříve!

Výdaje na náš účet.

Je-li mezi Vámi sběratel, dejte jemu toto k vyřízení.

Zašlete nám pokud možno serii na ukázkou, abychom měli materiál k zhotovení štočku.

Nebudete, prvními kdož tak ochotně a i z vlastní iniciativy učinili.

Nechťjete býti posledními.

Je to zájem celku.

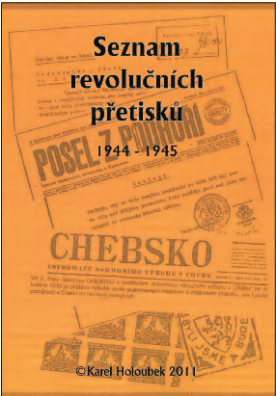
Všechny Vaše výlohy Vám budou hrazeny !!!

Uveďte adresu při vydání soukromých „výrobce“ (bez svolení N. V.)

Československu a filatelii – Zdar!

BEDŘICH STEINIC,
MALOSTRANSKÁ FILATELIE
PRAHA III., ÚJEZD 38

Karel Holoubek: Seznam revolučních přetisků 1944–45

Letos vyšla velmi zajímavá publikace z pera známého poštovního historika Karla Holoubka. Jde o shrnutí jeho dlouholetého výzkumu, který rozšiřuje a doplňuje jeho dřívější práci oceněnou na světové výstavě PRAGA 2008. Autor se detailně zajímá nejen o revoluční známky (vč. typologie přetisků, jejich barev či přetiskových cenin), ale i o provizorní přetisky, partyzánská vydání a zahraniční emise (přetisk českých vězňů v Bamberku a přetisk francouzských

známek čs. exilovými vojáky ve Francii 1944). Jednotlivá revoluční vydání jsou organizována chronologicky, teritoriálně a abecedně. Autor začíná přetisky na Podkarpatské Rusi (1944), pokračuje přetisky vzniklémi na Slovensku a v Českých zemích (1945) a končí zahraničními přetisky. Kniha obsahuje řadu černobílých ilustrací a mapek.

Takto rozsáhlý záběr knihy je přínosný, protože umožňuje komplexnější pohled na diskutované téma a srovnání jednotlivých vydání. Velmi užitečnou pomůckou najde čtenář na konci knihy: vyobrazení přetisků neobsahujících název obce, s jejich identifikací. Toto část ocení každý sběratel, který narazil na známku přetištěnou „ČSR 1945“: nemusí totiž procházet celou knihu, ale jednoduše identifikuje příslušné vydání touto praktickou pomůckou.

Stěžejní část ovšem spočívá v poštovně–historickém výzkumu autora a jeho spolupracovníků. Podařilo se jim totiž objevit velmi zajímavé dokumenty osvětlující vydání konkrétních revolučních známek, jejich nákladová čísla a poštovní použití. To je průkopnický čin, na který naše poštovní historie čekala již od konce války. Dnešní definice tzv. revolučních vydání zahrnuje tak nesrovnatelné emise, jakými jsou „přetisk 1. Partyzánské brigády Jana Žižky“ a „Chustský přetisk“, iniciovaný delegací čs. exilové vlády. Možnost srovnat poštovní potřebnost jednotlivých emisí je výrazným plusem této knihy.

Pojďme se zastavit u obou výše uvedených „extrémních“ příkladů čs. revolučních známek.

Rozhodně lze souhlasit s autorem, že Chustský přetisk by měl být katalogizován nikoli v rámci revolučních známek, nýbrž mezi oficiálními vydáními jako první poválečná čs. emise. Kdo ze čtenářů navštívil poštovně–historický seminář organizovaný na výstavě Vysoké Mýto 2011, jistě se zamyslel nad příspěvkem M. Bachratého a O. Földese ukazujícím ve zcela novém světle (ne)udržitelnost současné katalogizace některých známek ČSR/Protectorátu/Slovenského státu, vydaných v roce 1939. Správná katalogizace Chustského přetisku je dalším bodem, který by měl být zahrnut do této diskuse, protože ani období 1944/45 není v současných katalozích bezproblémové. Toto je významný přesah práce K. Holoubka, který musíme začlenit do systematiky čs. poštovní historie období 1939–45.

Po přečtení této knihy naopak lze nabýt velmi negativního dojmu o přetisku „1. Partyzánské brigády Jana Žižky“ zhotoveném v roce 1945. Zde nešlo o emisi poštovně potřebnou, nýbrž o (cituji z dokumentu objeveného Holoubkem) „uctění partyzánské hnutí na Valašsku“. Byť s uctěním partyzánů nemá jistě nikdo z nás problém, nemůžeme nevidět, že z poštovního hlediska nebyla tato emise potřebná. Obecně lze říci, že „partyzánské známky“ jsou pouhým mýtem, který neměl žádnou oporu v civilním ani vojenském poštovním provozu.

Srovnání uvedených příkladů tzv. čs. revolučních známek jasně ukazuje klíčový přínos Holoubkovy knihy: Na základě historických dokladů lze jasně osvětlit pozadí jejich vydávání (zhotovování) v letech 1944–5 a není třeba tuto skupinu cenin ani nekriticky zatracovat, ani akceptovat jakýkoli smyšlený výrobek jako vzácný poštovně–historický doklad.

Publikaci vydal autor vlastním nákladem, Hradec Králové, 2011; 312 stran, cena 500 Kč. L. Kunc

Poznámka redakce:

Diskuzi k tzv. revolučním vydáním z let 1944–5 lze samozřejmě jen uvítat. Současně je však třeba říci, že naprostá většina z nich (přesněji skoro všechna) byla zhotovena v nejlepším případě jako upomínka, obvykle však s komerčním úmyslem. O poštovní potřebnosti u nich nemůže být řeči, stejně jako o „úřednosti“ jejich vzniku. Je samozřejmě věcí každého, pokud se rozhodne je sbírat. Mějme však přítom na paměti okolnosti jejich vzniku i skutečnost, že nemálo z nich bylo zhotoveno dodatečně a nové nejspíš vznikají dodnes...

Samozřejmě nechceme vyřít s vaničkou i dítě, a tak je třeba oddělit ty skutečně poštovně potřebné, používané a úředně vzniklé, k nimž patří např. Chustský přetisk.

Největší přínos v Holoubkově práci spatřujeme v publikování dobových materiálů a informací, s nimiž by se sběratelé jinak setkali jen stěží.

P í z e ň

V květnu roku 1945 po osvobození Čech z nacistické okupace bylo v Plzni, právě tak jako v mnoha místech a městech pro obnovení Československého poštovního provozu provizorně používáno přetištěných říšskoněmeckých nebo protektorátních známek. Tyto přetisky byly znakem nadšeně vítané nové svobody.

Hned v úvodu musím uvést, že převaha přetisků se hlásila k Československu, což pod dojemem dnešního stavu má velkou hodnotu. Vyjadřovalo to myšleni i citění obyvatelstva. Zněm jen dva přetisky ze všech, a je jich mnoho, které použily pro označení osvobozeného území označení „Čechy a Morava“. Jeden z nich je právě z Plzně.

Když se podíváme na prameny, na které toto přetiskování může navázat, vystopovali bychom dva zdroje. Prvz vzor je v přetiskové sérii Československa z roku 1919 (Scott č. B1 – 123). To je historická reminiscence. Druhým podnětem, který byl v roce 1945 ještě živý a velice bolavý, jsou sudetské přetisky z roku 1938 na Československých známkách. Kterými Němci oslavovali svoje připojení k Německé Říši a svoje „osvobození“. Kterým hlásali že konečně jsou „frei“ a vrátili se domů „Heim ins Reich“, kam nikdy nepatřili. Zde bych viděl pádnější důvod snahy autorů přetisků kterým chtěli dokumentovat že Československo znovu existuje a je svobodné. O přetiscích z Chustu se u nás v té době nevědělo.

Přes to byl vznik přetisků je většinou určován časový úsek počínající rozhlasovým vyhlášením pražského povstání, není to tak docela přesné. Hned vysvětlím. Osvobozené armády přicházely na naše území již v měsíci dubnu 1945, a to ze tří směrů: Z jihu od Brna (bylo osvobozeno 26.4..1945), ze severu kde cílem byla průmyslová Ostrava (osvobozena 30.4. 1945). Třetím směrem, od západu, Přicházely jednotky Angloamerické. Jednotky US armády veden generálem Pattonem vstoupily na území Čech dne 18.dubna 1945 v oblasti Ašského výběžku. Dne 26. dubna osvobodily Cheb. Již 18.

PARDUBICE.-					
I.- Kalman.					
B.M.	77	Hiti.	1 Tbrs.	S.Roja.	1/1
B.M.	78/96,98A.	Hiti.	20 Tbrs.	S.Negra.	1/2
B.M.	119/20	St.Vit.	2 "	S.Roja.	1/3
Sobrecarga en Negro o Rojo, los sellos con cupón, se encuentran con pareja de color diferente.					
II.- Svoboda.					
B.M.	77,79,80,81	Hiti.	4 Tbrs.	S.Roja.	2/1
B.M.	78,81/5,90/1.	Hiti.	8 "	S.Negra.	2/2
III.- Národní Výbor.					
AZUL.					
R0J0.	B.M.	119/20	St.Vit.	2 Tbrs.	S.Roja y Azul 3/1
AZUL. Las letras son en color Azul y existe un valor de 2,50 con el León en Azul.					
IV.- Čížek.					
B.M.	77/98A.	Hiti.	23 Tbrs.	S.Negra.	4/1
B.M.	117/18	Smetana.	2 "	"	4/2
B.M.	119/20	St.Vit.	2 "	"	4/3
B.M.	11/9	Journaux	9 "	"	4/4
B.M.	13/24	Service.	12 "	"	4/5
V.- Franc.					
B.M.	77/94,98A.	Hiti.	19 Tbrs.	S.Azul.	5/1
B.M.	119/20	St.Vit.	2 "	"	5/2
B.M.	CP.60 h.	Hiti.	1 "	"	5/3
PARTYZÁNSKÁ POŠTA.- (Poste Partisane.)					
B.M.	77/85,87,89/93.	Hiti.	15 Tbrs.	S.Azul.	1
PEČKY.-					
I.-					
B.M.	77/88	Hiti.	12 Tbrs.	S.Roja	1/1
II.-					
B.M.	77/88	Hiti.	12 Tbrs.	S.Roja	2/1
Estas dos sobrecargas, se encuentran en parejas y tryptics variados, por haberse impreso juntos.					

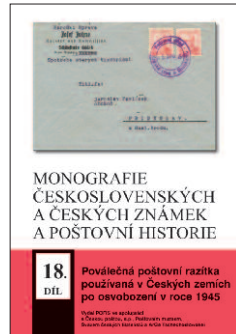
Překvapivým autorem publikace o československých revolučních přetiscích z roku 1945 je španělský sběratel Juan Santaeugenia Grau, který svou knihu vydal v několika nákladech a představil ji na řadě významných výstav, včetně PRAGA. Revolučním přetiskům se věnovali i další autoři.

Všechny tyto práce však mají společné to, že u mnoha přetisků neuvádějí dostatečně průkazné informace o tom, kdy vlastně vznikly. Lze si sice představit, že ve dnech osvobození leckoho napadlo takové přetisky zhotovit, je však otázkou, jak rychle od úvah a slov došlo - a mohlo dojít - k činům. Podle mého názoru k tomu u většiny přetisků bylo až po 15. 5. 1945, a to s různým časovým odstupem (spíše týdnů a měsíců než dnů, leckdy však i let - a některé vznikají dodnes).

Nechci hodnotit, co motivovalo jejich první zhotovitele, zda radost z konce nesvobody, snaha zviditelnit svou obec nebo město, vítaná příležitost vzniku hezké upomínky. To všechno mohlo v období krátce po osvobození hrát svou roli. Postupem času se však motivace rozšířily o snahu nějak využít už neplatné protektorátní známky, kterých byl v rukách veřejnosti nadbytek a jiné uplatnění nacházely jen stěží. Těsně před koncem války, v lístkovém systému a naprostém nedostatku všeho, lidé pociťovali nedůvěru k penězům. Nákup platných poštovních známek byl jednou z mála dostupných možností, jak si za peníze něco koupit - a tak prostě zašli na poštu a koupili, co se dalo.

U pouhých známek je s odstupem tak dlouhé doby obtížné zjistit, zda jejich přetisk skutečně pochází z dramatické doby v průběhu osvobození a těsně po něm, nebo vznikl později. Tady nám mohou pomoci celistvosti s těmito známkami, samozřejmě pokud jsou na nich razítka pravá a dobová. Dobrou pomůckou nám při takovém zkoumání může být nová Monografie (18. díl) věnovaná poštovním razítkům z doby po osvobození. Popisuje totiž nejen dobu těchto razítek, ale uvádí i datum jejich prvního a posledního zjištěného použití, a to v jednotlivých fázích jejich vývoje.

Pokud razítko bylo upraveno („znárodněno“) například vylomením německého textu, není možné, aby otisk v této podobě nesl datum před úpravou. A to se někdy děje, pak však jde o otisk antedatovaný. Kontrolou je nám otisk razítka v původní podobě, s nejpozdějším datem před úpravou.

1825: Praha 60 (Prag 60) P	15.11.48: Praha 174
1 PRAHA 60***\Datum\A ø24 s C13.O	11.08.45 25
2 PRAHA 60***\Datum\B ø24 s C13.O	15.05.45 – 26.02.48 25
6 *...*PRAHA 60\Datum\c ø24 s P11.B3	14.05.45 – 11.12.47 25
8 *...*PRAHA 60\Datum\e ø24 s P11.B3	23.05.45 – 17.07.45 25

Mono 18 - doba užívání razítka v konkrétní podobě.

Zkoumání samozřejmě provádíme zejména na běžných celistvostech (nejlépe firemních nebo úředních) s protektorátními známkami bez „revolučních“ přetisků, nebo vyplacených hotově, s otiskem razítka v původní nebo „znárodněné“ podobě, s datem z údobí od osvobození konkrétního místa do 15. 5. 1945. Takové celistvosti se dochovaly a obvykle nebudí větší zájem sběratelů. Nám však mohou pomoci při určování doby vzniku konkrétního „revolučního“ přetisku.

Tady je třeba poznamenat, že naprostá většina těchto přetisků je známa jen na neupotřebených známkách, nebo na známkách s neidentifikovatelným fragmentem razítka. U těch nám studium běžné dobové korespondence samozřejmě nepomůže.

Sama skutečnost, že určitý přetisk nebyl doložen v poštovním provozu, nebo alespoň na pamětním listu s otiskem razítka provedeným z ochoty, nasvědčuje, že je k němu třeba přistupovat obzvlášť obezřetně. To je ale jen nejhrubší síto při prosévání té rozsáhlé a stále se rozšiřující množiny těchto přetisků. Pravdou totiž je, že ani otisk pravého poštovního razítka datovaný z té doby sám o sobě není zárukou, že přetisk tehdy také skutečně vznikl. Už prvorepublikoví znalci Hirsch a Franek upozorňovali na výskyt antedatovaných razítek z let 1918-20, a v roce 1945 tomu jistě nebylo jinak.

Současně ale nechceme s vaničkou vylít i dítě a odsoudit tak všechny „revoluční“ přetisky jako dodatečné výrobky. I když ani používání těch vzniklých do 15. 5. 1945 nebylo poštou povoleno, měli by pro ně autoři soupisů a katalogů vyhradit zvláštní kapitolu (podobně, jako je tomu u „revolučních“ přetisků z roku 1918). Co pak zařadí do zbytku své práce a filatelisté do svých sbírek, si netroufám soudit - nakonec každý si může utráčet své peníze, jak se mu zlíbí.

V souvislosti s některými přetisky se můžeme setkat s dobovými vyjádřeními pamětníků, soukromých osob, pošťáků, představitelů různých institucí, dochovanými sděleními, a někdy se vzpomínkami osob, které o věci věděly z doslechu. Už zmíněný Karel Holoubek ve své publikaci takových vyjádření zachytil řadu, my z nich na ukázkou jedno představíme:

Revoluční přetisk Horní Bríže

„Počátky zhotovení tohoto přetisku nutno hledat v jednání ilegálního Národního výboru v Horní Bríže, někde koncem března nebo počátkem dubna roku 1945. Můj otec, také Alois, byl členem tohoto orgánu. Od jara roku 1937 byl v Horní Bríže poštovním a právě toto jeho zaměstnání ho přivedlo k ilegální práci, protože zajišťoval spojové služby pro ilegální NV.

Měl špičkovou, podporovanou revolučním orgánem, neponechat připomínku nesvobody tím, že by byly používány neupravené protektorátní známky, a chtěl vyjádřit návrat svobody.

Protože mi bylo tenkrát 15 let, otec mne zaslavil do svých záměrů. Ovšem bylo málo možností na zhotovení přetiskového razítka či štočku. Bylo to riskantní a bylo proto hledáno schůdné řešení, které by vyhovělo po stránce provozní i ideové, vhodným vyjádřením naší státnosti. Zpočátku uvažovalo se o zhotovení štočku kovového, ve větším množství, aby přetisk byl odpovídající kvality.

Průběh vojenských operací nutil ke spěchu. Proto bylo rozhodnuto sáhnout po razítku gumovém. Otec si byl od začátku vědom, že velké a dlouhodobé užívání gumového razítka může přinést znehodnocení tohoto razítka. Záleželo to na použití vhodné barvy bez oleje.

Do dnešního dne nebylo nikde zveřejněno, o jaké razítko se jednalo. Otec to tajil, aby neumožnil případné napodobení. Použitě razítka totiž pochází z dětské tiskárničky, která byla před válkou běžně v prodeji. Dnes, po tolika letech, snad již toto nebezpečí minulo. A mohu tedy porušit otcovo přání. V tiskárničce Dětské pošty bylo toto razítko napodobující předválečnou běžnou výplatní známku. Pro uvažovaný účel se velmi hodilo. Razítko bylo jediné, a proto bylo nutno razítkovat každou známku zvlášť. Tak o tvaru přetisku bylo rozhodnuto již v průběhu dubna 1945.

Přetiskování bylo započato dne 5. května 1945. Dělo se na poště v Horní Bríže a prováděli je zaměstnanci pošty, na známkách ze zásob poštovního úřadu. Přetiskování byly ručně celé archy a to nejprve hodnoty nutné pro běžný provoz. Ten byl sice omezen, ale fungoval. Známky byly v prodeji nejen na poště, ale také u trafikantů ve městě a v kantýně HOB (tehdejší Západočeské keramické závody v Horní Bríže). Přetištěny byly i celiny - korespondenční lístky, jednoduché i dvojité a zálepky. Jednalo se o známky výplatní série do hodnoty 8 K a výjimečně do 10 a 20 K, a obě hodnoty svatováclavského chrámu a doplatní. Novinové známky nebyly na poště v prodeji, ale v druhé dekádě května byly přetištěny z ochoty i nějaké novinové známky.

Přetiskovalo se různými barvami. Byly vybírány ty nejkontrastnější, protože se jednalo o barvy na gumová razítka bez oleje, nebyly zásoby velké, a proto to použití různých barev, proto některé přetisky nejsou dost výrazné. Jaké to byly všechny barvy a na kterých známkách byly použity, se dnes již nepamatuji. Nepamatuji se také, zda byly vedeny nějaké záznamy o druhích a množství použitých známek. Není mi také známo, zda bylo vydáno nějaké písemné rozhodnutí o povolení a provedení tohoto přetisku.

Jak jsem již uvedl, přetiskování bylo zahájeno 5. a postupně bylo v přetiskování pokračováno asi do 15. května 1945, kdy bylo ukončeno. Domnívám se však, že používány byly i po tomto datu. Sám vlastním výstřížek s datem 23. 5. Na poště byla od 5. 5. používána razítka znárodněná. Byla to tři razítka s rozlišovacími písmeny a - c. Znárodnění bylo provedeno v dílnách HOB.

Přetiskování byly i známky na korespondenci podané u přeprážky nebo vybrané ze schránky. K přepravě byly přijímány i zásilky kde portrét Hitlera byl zakryt jinak, třeba razítkem korkovým nebo gumovým. Značné množství známek bylo prodáno příslušníkům 1. čsl. samostatné brigády, která zde v květnu byla posádkou.

Přetiskové razítko bylo zničeno počátkem června 1945, kdy již bylo značně opotřebováno. Veškeré známky ze zásob pošty v Horní Bríže byly vráceny hospodářské ústředně. A to jak známky s přetiskem, tak bez něj.

Toto vše zapsal vlastnoručně p. Alois Pavlíčko v Prahaticích, dne 5.2.1982.“

Jde o svědectví zaznamenané s odstupem bezmála čtyřicet let, k němuž se mi nepodařilo dohledat další

prameny podporující popsané skutečnosti. Odpovídají mu však dochované celistvosti, z nichž jednu ukážeme.

Dopis je adresován na Ing. V. Hečka, známého pražského sběratele. Vyplacen je ve správné výši 4,20 K protektorátní známkou Poř. č. 122 s „revolučním“ přetiskem. Znehodnocena je otiskem razítka pošty Horní Bříza z 5.V.45, s rozlišovacím písmenem „a“. Dopis má vzadu otisk razítka dodací pošty Praha 31 z 11. 5. Obě razítka jsou „znárodněná“ vylomením německého textu. Uvedené údaje odpovídají záznamům v Mono 18.

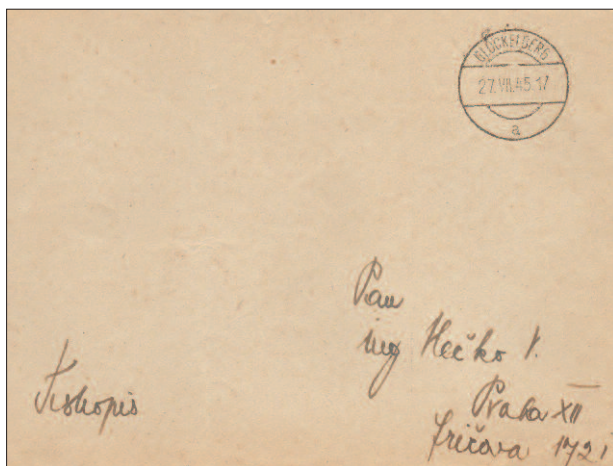
0621: Horní Bříza (Ober-Birken) P						
1	*.....*HORNÍ BRÍZA\Datum\la	ø24	s	P11.B3	05.05.45 – 17.12.45	25
2	*.....*HORNÍ BRÍZA\Datum\lb	ø24	s	P11.B3	05.05.45 – 30.12.46	25
3	*.....*HORNÍ BRÍZA\Datum\lc	ø24	s	P11.B3	26.05.45 – 09.11.46	25

1798: Praha 31 (Prag 31) P		15.11.48: Praha 12				
38	*.....*PRAHA 31\Datum\3g	ø24	s	P11.B3	11.05.45	70
44	*.....*PRAHA 31\Datum\5a	ø24	s	P11.B3	09.05.45 – 08.09.49	10
48	*.....*PRAHA 31\5e\Datum\5el	ø24	s	P33.B3	31.08.45 – 28.12.45	35
49	*.....*PRAHA 31\Datum\5f	ø24	(r), s	P45.B3	22.05.45 – 30.10.48	2

Až potud vše do sebe zapadá a vypadá důvěryhodně. Dáblův advokát by se však ptal, jak se V. Hečko dokázal z Prahy, kde právě vypuklo povstání, spojit s poštou v Horní Bříze, ten den osvobozené americkou armádou? Jak věděl, že tam vzniká přetisk? Nebo si na něj vzpomněl nějaký tamní známý a chtěl mu udělat radost? Nebo byl shodou okolností z nějakých důvodů v Horní Bříze a dopis si poslal sám?

Rozhodl jsem se proto porovnat rukopis adresy s adresami jiných celistvostí z té doby, adresovaných na V. Hečka. Podařilo se mi dohledat dva dopisy, oba s nouzovými razítky z Jižních Čech z července 1945.

6 ● FILATELIE 5/2026

Rukopis všech tří adres je nepochybně stejný. Překvapuje však, že na dvou je uvedena odlišná ulice, než na dopisu zkoumaném, a že na posledním je příjmení uvedeno se spřežkou „cz“. I tyto rozdíly bylo třeba objasnit.

Pokud jde o příjmení, ukázalo se, že adresát (i jeho syn Jiří, pozdější obchodník z burzy U Nováků) se původně jmenoval Heczeko, ale používal i tvar Hečko. Později si celá rodina nechala změnit podobu příjmení na Hečko.

Pokud jde o odlišné názvy ulic, ukázalo se, že jde o dlouhou ulici sestávající ze čtyř částí, z nichž předposlední se jmenuje Fričova a na ní navazující část čtvrtá se nazývá Pod Nuselskými schody. Dům číslo popisné 1721 má číslo orientační 3, a v obou případech jde tedy o stejný dům.

